Як Киргизстан активно допомагає путінській Росії вбивати українців

Читать на русском

Як Киргизстан активно допомагає путінській Росії вбивати українців

Відтоді, як ЄС та США запровадили санкції проти Росії через її повномасштабне вторгнення в Україну, обсяг товарів, які Захід продавав у Росію, стрімко впав. Це стосується як підсанкційних товарів, які наповнюють російський бюджет, так і передовсім технологічних товарів, які можуть використовуватися безпосередньо у виробництві зброї.

Практично одразу після початку великої війни економісти почали спостерігати не лише падіння товарообігу (принаймні прямого) між ЄС та Росією, але водночас і стрімке зростання торгівлі європейських країн із країнами середньої Азії. Найбільше зростання імпорту з ЄС продемонстрував Киргизстан (Путін навіть нагородив президента цієї країни Садира Жапарова орденом Пошани, а Жапаров висловив намір і надалі докладати всіх зусиль для розвитку і зміцнення потенціалу двостороннього співробітництва – прим. УК). За даними головного економіста Міжнародного інституту фінансів (IIF) Робіна Брукса, обсяг європейського експорту у Киргизстан у 2023 році вирів у понад вісім разів, порівняно із 2019 роком. На думку економіста, це може свідчити про намагання Росії обійти санкції Заходу, зазначає Радіо Свобода.

«Киргизстан – ідеальний кандидат для вторинних санкцій. Він не є системно важливим і явно перенаправляє товари ЄС до Росії…», – написав економіст у X.

У спільному розслідуванні української, казахської та киргизької служб Радіо Свобода журналістам вдалося довести, що від березня 2022 року киргизькі фірми почали експортувати значно більше товарів подвійного призначення у Росію – у деяких категоріях товарів, наприклад, запчастин для безпілотників, рівень експорту зріз від нуля до сотень мільйонів доларів.

Влада Киргизстану відкидає звинувачення у тому, що компанії країни допомагають Росії ухилятися від санкцій. Відповідаючи на закиди головного економіста Міжнародного інституту фінансів (IIF) Робіна Брукса у X, заступник голови Кабінету міністрів Киргизстану Еділ Байсалов написав: «Шановний докторе Брукс, я сподіваюся, що ви не будете продовжувати свої коментарі про Киргизстан. Не потрібно бути генієм, щоб зрозуміти, що бум в нашій економіці є реальним. Не все так, як ви думаєте. Ми проводимо значні адміністративні реформи і практикуємо належне врядування (точніше, ми не крадемо)».

Чеська дослідниця міжнародних економічних відносин з Празької вищої школи економіки Тереза де Кастро у коментарі Радіо Свобода пояснює, що такий великий стрибок в обсягах експорту саме до Киргизстану може мати банальніші причини, ніж свідоме намагання обійти санкції: «Компанії, які були змушені покинути російський ринок, намагалися знайти нові ринки збуту. І багато хто орієнтувався на країни Центральної Азії як на природну заміну.

Не всі компанії є конкурентоспроможними і на Заході. Тому Киргизстан може бути одним з «нових» напрямків. Також ми повинні дивитися на цифри і звернути увагу на початкові показники експорту/імпорту *(у 2021 році, наприклад – Ред.)*. Тому навіть невеликий обсяг експорту до Киргизстану може виглядати величезним [зараз]».

Водночас докторка Кастро визнає, що, згідно з її власними підрахунками, дані про експорт з Чехії до Киргизстану у 2022 році значно перевищують дані про імпорт Киргизстану в Чехії: «На це може бути багато причин, але у минулі роки статистика експорту з Чехії та імпорту у Киргизстан майже збігалася, тож за цим може стояти щось незвичайне… Ці розбіжності можуть свідчити про те, що чеський експорт, який декларував своїм кінцевим пунктом призначення Киргизстан, насправді туди не потрапив і «загубився» по дорозі».

Посадовці ЄС публічно висловлювали занепокоєння тим, що технології подвійного призначення, експортовані з країн-членів, насправді вивантажуються в Росії, незважаючи на те, що їхнім пунктом призначення є країни Євразійського економічного союзу у Центральній Азії та інших регіонах. Численні учасники киргизького та казахстанського реекспортного бізнесу підтвердили Радіо Свобода, що саме так деякі товари подвійного призначення і потрапляють з ЄС у Росію, попри санкції.

Якщо порівнювати із показниками станом на березень 2022 року, то експорт з деяких країн ЄС до Киргизстану виріс у понад 10 разів, наприклад – у 13 разів з Німеччини, у 12 разів – з Чехії, а з Польщі взагалі – у 21 раз. Це випливає із дослідження Міжнародного інституту фінансів. Водночас прямий експорт до Росії саме з цих трьох країн значно впав від початку вторгнення РФ у лютому 2022 року.

Киргизька служба Радіо Свобода підрахувала, що після санкцій США проти кількох компаній цієї країни киргизький імпорт з ЄС почав падати.

Киргизстан – автомобільний хаб для Росії?

Через санкції з російського ринку вийшло багато автовиробників з ЄС, США та демократичних країн Азії. Нині в Росії ринок автомобілів заполонили машини з Китаю, але, попри те, що Китай не запроваджував санкцій проти Росії, свої автомобілі китайські виробники теж постачають у Росію здебільшого через Киргизстан. Бо це вигідніше.

Митні збори на автомобілі в Киргизстані наразі становлять близько 15 відсотків, порівняно з 20-25 відсотками в Росії, залежно від року випуску автомобіля. Податок на додану вартість (ПДВ) на автомобілі також є більш сприятливим у Киргизстані – близько 12% проти 19-20% у Росії.

В одному з відео на YouTube Олександр Долгов, росіянин, який займається транспортуванням автомобілів з Киргизстану до Росії, стверджує, що економія «лише на розмитненні» при імпорті нового китайського позашляховика Geely Monjaro через Киргизстан, а не Росію, може скласти до пів мільйона рублів (майже 5800 доларів США).

А в Росію ці автомобілі потрапляють вже без розмитнення, оскільки Киргизстан є членом Євразійського економічного союзу.

Масштабний реекспорт автомобілів з Киргизстану до Росії виник після того, як багато країн припинили торгівлю з Росією після повномасштабного вторгнення Москви в Україну в лютому 2022 року, зауважують розслідувачі

Те саме стосується і машин з ЄС. Економіст Робін Брукс, про якого ми вже згадували, у грудні 2023-го звернув увагу на офіційні дані Німеччини, які свідчать про 5500-відсоткове зростання експорту автомобілів і запчастин до Киргизстану, досягнувши 30 мільйонів євро (34 мільйони доларів США) щомісяця в першій половині 2023 року, а потім знизившись до 20 мільйонів євро (23 мільйони доларів США) наприкінці року.

Зараз реекспортери іноземних автомобілів у Киргизстані занепокоєні: уряд планує запровадити нові податки на авто, імовірно, через запит з Росії – там, як не дивно, не задоволені, адже через дешеві автомобілі, імпортовані із сусідньої країни, страждає автомобільне виробництво у самій Росії.

Натомість новим «реекспортним раєм» для авто з Китаю може стати Білорусь, де, навпаки, планують лібералізувати умови для імпорту.

Як реекспорт з Киргизстану допомагає Росії у війні?

Особливу увагу журналістів і політиків на Заході привертає експорт так званих товарів подвійного призначення, які в умовах санкцій доволі активно почали замовляти киргизькі і казахські компанії. Багато з них започаткували лише у 2022 році.

Як з'ясували журналісти Радіо Свобода, ці ж компанії почали активно продавати такі товари подвійного призначення, включно з електронікою, виробленою західними технологічними гігантами, такими, як американські компанії Texas Instruments і Analog Devices, чиї компоненти були вилучені з російського озброєння, що армія РФ застосовувала у війні на території України.

Про це свідчать записи митниці на товари подвійного призначення, що постачаються до Росії киргизькими та казахськими компаніями. Вони включають мікрочипи, телекомунікаційне обладнання та іншу електроніку, яку українські військові вилучили з російських ракет, танків, гелікоптерів, безпілотників та радіосистем, йдеться у спільному розслідуванні української, киргизької і казахської служб Радіо Свобода.

За інформацією української розвідки, якою вони поділилися із проєктом розслідувань «Схеми», у різновиді БМП-1, відомим як «Басурманин», використовують комплекси радіозв'язку «Акведук» – їх виявили у БМП, яку українські військові «затрофеїли». І хоча «Акведук» російського виробництва, він оснащений електронікою від американських та європейських технологічних компаній, таких, як Texas Instruments, Atmel та Xilinx.

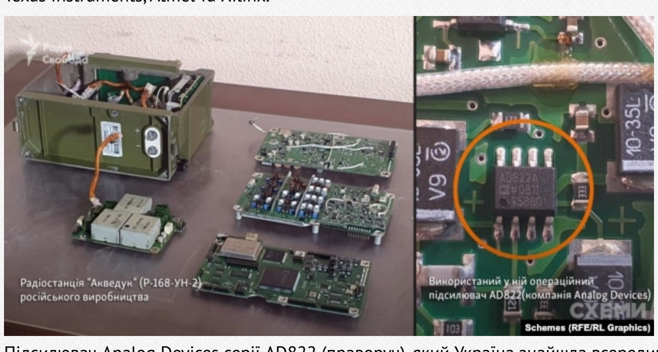

Підсилювач Analog Devices серії AD822 (праворуч), який Україна знайшла всередині радіосистеми «Акведук», що використовується російськими військами в Україні

Приблизно через місяць після того, як бойова броньована машина «Басурманин» була помічена на сході України, новостворена киргизька компанія експортувала підсилювачі Analog Devices тієї ж серії, AD822, новій російській компанії, пов'язаній з виробником комунікаційного обладнання для російських військових, дізналися розслідувачі.

У 2022 році Киргизстан наростив імпорт базових станцій зв'язку, мікросхем, запчастин для безпілотників та інших літальних апаратів та інших товарів подвійного призначення.

Як цьому хочуть запобігти?

У розмові із Радіо Свобода запрошена дослідниця у Європейському центрі політик Світлана Таран зазначила, що розмови про запровадження санкцій проти Киргизстану тривають давно: «В 11-му пакеті санкцій заклали такий механізм – обмеження саме проти країн, які допомагають Росії обійти санкції, а не проти конкретних компаній. Але поки цей механізм не застосували».

Виступаючи на саміті ЄС-Центральна Азія в киргизькому курортному місті Чолпон-Ата на початку червня, президент Киргизстану Садир Жапаров заявив:

«Ми розуміємо занепокоєння європейських партнерів щодо певної групи товарів, які підпадають під дію санкцій, і готові продовжувати діалог з ЄС з цього питання».

Водночас Світлана Таран зазначає, що поки у ЄС розглядають можливість лише дипломатичного тиску, оскільки не бажають підштовхнути Бішкек до ще більшої залежності від Москви.

У Брюсселі поки сподіваються все ж переконати владу Киргизстану більш уважно перевіряти товари, які імпортуються в Росію, зробити цей процес прозорішим. Але якщо відповідні органи ЄС зможуть довести системність таких порушень, то санкції можуть ввести, каже Таран у коментарі Радіо Свобода.

Жапар Усенов, представник аналітичного центру «Офіс простих рішень», висловив думку, що роль Киргизстану в російському імпорті повинна бути ретельно проаналізована і кожен аспект повинен бути розглянутий неупереджено, оскільки бум імпорту у Киргизстан і реекспорту в Росію міг бути спричинений без відома влади у Бішкеку:

«Так, є російські компанії, які зайшли на наш ринок і зареєструвалися. Вони можуть здійснювати реекспорт до третіх країн, користуючись нашим ліберальним законодавством. Я не вважаю, що Киргизстан повинен нести відповідальність у такому випадку. Наші закони ліберальні, кожен може відкрити компанію і працювати. Це було сформовано 20-30 років тому. Чи зацікавлений у цьому Киргизстан або киргизька влада – це вже інше питання…Чи зацікавлений у цьому наш уряд – велике питання. Що робить уряд, щоб запобігти цьому?».

У Росії на можливі вторинні санкції проти країн ЄврАзЕС теж відреагували. У травні минулого року речниця МЗС Росії Марія Захарова заявила на брифінгу в Москві, що Росія «впевнена, що в столицях Центральної Азії добре розуміють, що ні Захід, ні будь-хто інший не зможе компенсувати збитки, завдані штучним обмеженням зв'язків з нашою країною».

Головний економіст Міжнародного інституту фінансів (IIF) Робін Брукс пропонує також знизити граничну ціну на нафту, що допоможе знизити купівельну спроможність Росії. Якщо Росія зароблятиме менше грошей на зовнішніх ринках, вона не зможе імпортувати західні товари для власних потреб навіть через треті країни.

Світлана Таран підкреслює також відповідальність і самих країн-експортерів у ЄС, а точніше європейських компаній: «Вони мають контролювати, хто кінцевий споживач. Але зараз вони просто закривають очі. Потрібно вимагати це робити на постійній основі для визначених товарних позицій і посилювати контроль цих вимог з боку правоохоронних органів».

Як розповіла Світлана Таран у коментарі Радіо Свобода, поки у ЄС не розглядають можливість запроваджувати санкції проти Киргизстану. Натомість обговорюють можливість запровадити санкції проти окремих компаній, і таким чином гармонізувати свій санкційний пакет із американським.

Теги: Кыргызстан, Киргизстан, Россия, Росія, Війна, Война, Напад Росії на Україну, Ракетні удари, Ракетные удары, обход санкций, антироссийские санкции, Санкции, Санкції, Санкції проти Росії, США, Євросоюз, Евросоюз

Олексій Дем'яненко
РЕДАКТОР СТРІЧКИ НОВИН

27 січня 2024 г., 18:29 | Переглядів: 2675 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

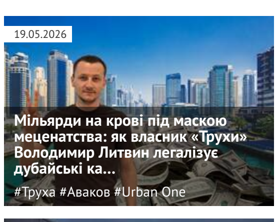
19.05.2026 Мільярди на крові під маскою меценатства: як власник «Трухи» Володимир Литвин легалізує дубайські ка... #Труха #Аваков #Urban One

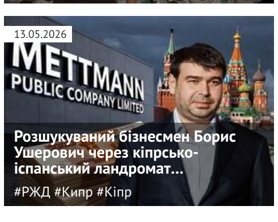
13.05.2026 Розшукуваний бізнесмен Борис Ушерович через кіпрсько-іспанський ландромат... #РЖД #Кипр #Кіпр

ЦЕНЗУРА — ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті | По переглядам | По коментарям

- 00:01 Трамп повідомив про кадрові зміни в розвідспільноті США та призначення нового виконувача обов'язків

22 травня 2026 г.

- 23:58 **Окупанти атакували Конотоп дронами: у місті чули вибухи**
- 23:54 Оператора азартних ігор «ОЛЛ СІТІ ГЕЙМС» покарали на 4,3 мільйона гривень через скаргу гравця
- 23:50 У Києві через сильну зливу величезна фура майже повністю пішла під воду
- 23:44 У Новоросійську та низці міст Краснодарського краю РФ оголосили загрозу атаки БпЛА, працює ППО
- Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
- 23:38 Прокуратура не виявила доказів вини Василя Тетері у справі його водія
- 23:32 Борги на 23 мільйони та затоплені судна: в Одесі продають державне геологічне підприємство
- 23:26 Суд роз'яснив правила КАС: адвокату Артему Питомцю відмовили у перегляді справи 2021 року через трирічний ліміт
- 23:20 Звинувачення у конфлікті інтересів: адвокатка з Волині програла суд проти КДКА через скаргу колишнього клієнта
- 23:14 У Київському ТЦК відреагували на скандал із побиттям ветерана війни Артема Мороза
- 23:08 «Прямі договори» замість Prozorro: як на Харківщині без торгів розподіляють мільйони на захист енергооб'єктів
- 23:02 Жінка з немовлям на руках намагалася відбити чоловіка від представників ТЦК
- 22:56 Україна розраховує на оновлення позиції США та залучення Європи до перемовин, — Зеленський
- 22:50 Створення злочинної організації та розтрата: перед судом постануть шість фігурантів справи Харківського ОВСЗ
- 22:45 **Ситуація на фронті: сталося 166 боєзіткнень, найбільше штурмів на Покровському та Гуляйпільському напрямках**
- 22:39 США посилюють імміграційні правила: іноземців зобов'яжуть виїхати з країни на час розгляду грин-карти
- 22:33 У провінції ДР Конго через спалах Еболи обмежили похорони та заборонили ритуали біля покійних
- 22:27 «Підступи до Донецька стають гарячішими»: батальйон Black Sky спалив військову вантажівку РФ
- 22:22 У Києві п'яний водій Audi протаранив припарковане авто на Подолі
- 22:16 Росія розпочала експорт війни: у Малі вперше збили російський «шахед»
- 22:10 **ЗАЕС два місяці живиться лише однією лінією: МАГАТЕ просить про локальне перемир'я для ремонту**
- 22:04 Апеляційні суди залишили в силі 12-річні вироки двом ґвалтівникам неповнолітніх на Кіровоградщині та Дніпропетровщині

Теги новин

COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

0.041478